

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 88

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 28 ianuarie 2022

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECRETE			
104. — Decret pentru numirea unui membru al Guvernului.....	1	judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă	2–4
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 569 din 16 septembrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare” cuprinse în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor		Decizia nr. 570 din 16 septembrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) teza finală din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, ale art. 483 alin. (2) teza finală și ale art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă	5–8

DECRETE

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

pentru numirea unui membru al Guvernului

În temeiul prevederilor art. 85 alin. (2), ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 47 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere propunerea prim-ministrului,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Art. 1. — Se numește în funcția de membru al Guvernului domnul Marcel-Ioan Boloș, ministrul cercetării, inovării și digitalizării.

Art. 2. — La data publicării prezentului decret în Monitorul Oficial al României, Partea I, încetează efectele Decretului nr. 1.311/2021 pentru desemnarea unui membru al Guvernului ca ministru interimar, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1201 din 17 decembrie 2021.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 28 ianuarie 2022.
Nr. 104.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 569

din 16 septembrie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare” cuprinse în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare” cuprinse în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Iustin-Robertino Micu în Dosarul nr. 1.307/3/2015/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 195D/2018.

2. La apelul nominal se prezintă personal partea Gheorghe Bocșan, lipsind celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul părții prezente, care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, prezintă aspecte legate de cauza în care a fost ridicată prezenta excepție, respectiv faptul că autorul acesteia a fost reținut pentru 24 de ore într-un dosar penal care, ulterior, a fost soluționat prin achitare, deoarece inculpatul nu a fost vinovat pentru săvârșirea faptelor penale de care a fost acuzat. După judecarea în fond și în apel a cererilor sale, autorul excepției a formulat recurs care a fost respins, ca inadmisibil, de instanța supremă, având în vedere dispozițiile legale criticate.

4. În continuare arată că în această materie, dar și în alte materii care intră sub incidența art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, cum ar fi litigiile de muncă sau cererile de partaj judiciar, Curtea Constituțională s-a pronunțat în numeroase rânduri, constatând constituționalitatea dispozițiilor legale criticate, în acest sens fiind, spre exemplu, Decizia nr. 500 din 30 iunie 2015, Decizia nr. 517 din 7 iulie 2015 sau Decizia nr. 201 din 30 martie 2017. Standardul impus în analiza pertinentei excluderii de la exercitarea căii extraordinare de atac a recursului a diferitelor materii juridice a fost caracterul rațional și obiectiv al acesteia, în sensul reducerii încărcăturii de cauze a instanței supreme, având în vedere extinderea sferei de competențe a acesteia prin noile coduri. Principiul celerității constituie un alt argument obiectiv și rațional pentru excluderea de la calea de atac extraordinară a recursului a cererilor pentru

repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare. Apreciază că în prezenta cauză își găsește aplicabilitatea considerentul reținut de Curtea Constituțională în Decizia nr. 630 din 17 octombrie 2017, potrivit căruia conflictele de muncă se judecă într-o procedură caracterizată prin celeritate, motiv pentru care legiuitorul a reglementat două grade de jurisdicție. De asemenea, consideră că măsura excluderii de la calea de atac extraordinară a recursului a cererilor pentru repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare este proporțională cu scopul urmărit. Astfel, nucleul dur al procesului echitabil constă în accesul liber la justiție, mai precis la două grade de jurisdicție, cu respectarea tuturor garanțiilor procesuale specifice procesului echitabil. În concluzie, apreciază că nu este necesar un reviriment jurisprudențial al Curții Constituționale în această materie și depune concluzii scrise.

5. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Astfel, apreciază că excluderea de la exercitarea căii extraordinare a recursului operează după un criteriu obiectiv dat de natura cauzei, iar dispozițiile legale criticate sunt norme de procedură edictate de legiuitor în virtutea mandatului său constituțional.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 23 ianuarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 1.307/3/2015/a1, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a sintagmei „în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare” cuprinse în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Iustin-Robertino Micu într-o cauză având ca obiect soluționarea recursului formulat împotriva unei decizii civile.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că începând cu anul 2010 legiuitorul a exclus de la exercitarea recursului, cale extraordinară de atac, litigiile având ca obiect repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare. Deși instanța constituțională a conturat o jurisprudență în sensul constituționalității dispozițiilor legale criticate, apreciază că în cauză are relevanță Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 numai în ceea ce privește sintagma „precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv”, realizând astfel un reviriment al jurisprudenței sale anterioare. Pornind de la considerentele acestei decizii cu privire

la reducerea marjei de apreciere a legiuitorului în domeniul căilor extraordinare de atac, cu scopul de a asigura un standard adecvat de protecție în conformitate cu art. 16 alin. (1) și art. 21 alin. (3) din Constituție, arată că înțelege să supună evaluării Curții și standardul de protecție oferit de legiuitor prin excluderea de la controlul de legalitate pe calea recursului a proceselor având ca obiect repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare. Așadar, consideră că această excludere excedează caracterului echitabil al procesului, reprezentând, totodată, o limitare artificială care nu este de natură a avea o justificare obiectivă și rezonabilă. Limitările accesului liber la justiție, deși permise, nu trebuie să afecteze însăși substanța acestui drept, astfel încât trebuie să urmărească întotdeauna un scop legitim, rămânând proporționale cu acesta. Curtea Constituțională a ridicat proporționalitatea la rang de principiu constituțional (Decizia nr. 139 din 14 decembrie 1994), care este, de asemenea, consacrată și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului drept un principiu de bază inerent Convenției (Hotărârea din 13 iunie 1979, pronunțată în Cauza *Marckx împotriva Belgiei*). Verificarea principiului proporționalității impune compararea intereselor, respectiv verificarea adecvării lor ca scop, în așa fel încât limitarea exercițiului unui drept să nu depășească ceea ce este strict necesar pentru satisfacerea unui interes public.

8. Or, în privința dispozițiilor legale criticate, legiuitorul și-a manifestat puterea discreționară dincolo de limitele proporționalității, abuzul său de putere constând în limitarea dreptului de recurs fără o justificare rezonabilă.

9. De asemenea, arată că stabilirea hotărârilor judecătorești susceptibile de recurs trebuie să țină cont de natura acestui remediu procesual, iar nu de alte criterii artificial create care să excludă de la exercițiul acestuia un număr important de cetățeni, fără a avea o justificare obiectivă și rațională. Prin adoptarea unor dispoziții legale de excludere în materia reparării prejudiciilor cauzate de erori judiciare, statul își creează un evident avantaj, discriminând persoanele care se adresează justiției prin acțiuni în pretenții, lezându-le astfel interesele.

10. Prin îngrădirea dreptului de a avea un număr egal de căi de atac și grade de jurisdicție, ca și ale celorlalți justițiabili — în situația unor acțiuni în pretenții —, apare drept consecință clasificarea cererilor adresate instanțelor judecătorești în importante (cele în materia pretențiilor întemeiate pe dreptul comun, indiferent de quantumul acestora) și mai puțin importante, cele în materia pretențiilor întemeiate pe răspunderea privind erorile judiciare. Statul trebuie să asigure o protecție egală drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor.

11. Prin urmare, limitarea cetățenilor lezați prin erori judiciare la a avea acces la calea de atac a recursului nu are nicio justificare rezonabilă, o eventuală justificare constând în decongestionarea instanței supreme neputând fi rezonabilă.

12. Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată este neîntemeiată.

13. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

14. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă sintagma „*în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare*” cuprinsă în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 12 februarie 2013, dispoziții legale care au următorul cuprins: „(2) *În procesele pornite începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi și până la data de 31 decembrie 2018 inclusiv nu sunt supuse recursului hotărârile pronunțate [...] în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare[...].*”

18. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil care se interpretează potrivit art. 20 alin. (1) din Constituție și prin prisma art. 6 paragraful 1 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, legiuitorul, între alte ipoteze în care folosește criteriul materiei, exceptează în mod expres de la exercitarea recursului hotărârile pronunțate în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare. Autorul excepției de neconstituționalitate este nemulțumit, în principal, de faptul că beneficiază numai de calea de atac a apelului, fiind suprimată calea de atac a recursului, iar în acest mod consideră că sunt încălcate prevederile constituționale și convenționale referitoare la accesul liber la justiție și la dreptul la un proces echitabil.

20. Referitor la critica privind încălcarea, prin dispozițiile art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, a prevederilor constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție, astfel cum acestea se interpretează potrivit art. 20 din Constituție și prin prisma dispozițiilor art. 6 paragraful 1 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat că accesul liber la justiție nu are semnificația accesului la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac prevăzute de lege. Accesul liber la justiție implică prin natura sa o reglementare din partea statului și poate fi supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului, în acest sens statuând și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, de exemplu, prin Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată în Cauza *Lungoci împotriva României*, paragraful 36, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 7 iulie 2006. Mai mult, nicio dispoziție cuprinsă în Legea fundamentală nu instituie obligația legiuitorului de a garanta parcurgerea în fiecare cauză a tuturor gradelor de jurisdicție, ci, dimpotrivă, potrivit art. 129 din Constituție, căile de atac pot fi exercitate în condițiile legii. Legea fundamentală nu cuprinde dispoziții referitoare la obligativitatea existenței tuturor căilor de atac, ci reglementează accesul general neîngrădit la justiție al tuturor persoanelor pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor lor legitime,

precum și dreptul tuturor părților interesate de a exercita căile de atac prevăzute de lege. De asemenea, Curtea a reținut că, instituind reguli speciale privind exercitarea căilor de atac, legiuitorul trebuie să asigure părților interesate posibilitatea de a formula o cale de atac împotriva hotărârii judecătorești considerate defavorabilă, iar lipsa oricărei căi de atac împotriva unei hotărâri pronunțate în instanță echivalează cu imposibilitatea exercitării unui control judecătorec efectiv, dreptul de acces liber la justiție devenind astfel un drept iluzoriu și teoretic (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 192 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 2 iulie 2014, paragraful 13, cu referire la deciziile nr. 99 din 23 mai 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 21 august 2000, nr. 230 din 16 noiembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 16 decembrie 2000, nr. 226 din 18 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 7 iunie 2004, nr. 572 din 3 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1144 din 19 decembrie 2005, nr. 500 din 15 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 18 iulie 2012, sau nr. 967 din 20 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 18 decembrie 2012).

21. În ceea ce privește susținerile referitoare la încălcarea dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 16 privind egalitatea în drepturi, Curtea reține că, în sistemul actualului Cod de procedură civilă, recursul este o cale de atac extraordinară, exercitându-se doar pentru motivele expres și limitativ prevăzute de lege. De asemenea, recursul este o cale de atac nedevolutivă, nefiind permisă rejudecarea fondului, pe calea recursului realizându-se exclusiv o analiză a legalității hotărârii atacate, nu și a temeiniciei acesteia. În acest context, legiuitorul a prevăzut ca anumite hotărâri, pronunțate în anumite materii, cum sunt cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare, să fie atacate numai cu apel, singura cale de atac devolutivă, potrivit art. 476 din Codul de procedură civilă. Or, Curtea, prin Decizia nr. 292 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 din 3 august 2017, a reținut că legiuitorul, în materia căilor extraordinare de atac, are posibilitatea de a reglementa condiții de admisibilitate a acestora, care sunt circumscrise materiei în care a fost pronunțată hotărârea, precum în cazul de față. De asemenea,

potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, sub aspectul existenței dublului grad de jurisdicție, materia cauzelor nu poate constitui un criteriu discriminatoriu, dacă opțiunea legiuitorului este justificată în mod obiectiv și rezonabil. Totodată, în același sens, Curtea a mai reținut că împrejurarea că în anumite materii, expres stabilite de lege, nu este reglementat și al treilea grad de jurisdicție, respectiv recursul, drept cale extraordinară de atac nu poate echivala cu lipsa accesului la justiție, garantat de art. 21 din Legea fundamentală (a se vedea Decizia nr. 73 din 18 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 557 din 26 iunie 2020, paragraful 20, și, respectiv, Decizia nr. 72 din 9 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 20 aprilie 2021, paragraful 34). Cele statuate în deciziile menționate își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a determina reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale.

22. Așadar, Curtea reține că, departe de a îngradi drepturi consacrate constituțional, reglementarea criticată constituie o garanție a aplicării principiului prevăzut de art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind judecarea unei cauze în mod echitabil și într-un termen rezonabil.

23. În continuare, Curtea observă că în prezenta cauză nu sunt aplicabile cele reținute prin Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, prin care a constatat că sintagma „*precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv*” cuprinsă în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 este neconstituțională. Admiterea excepției cu acel prilej a avut ca temei încălcarea art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât legiuitorul a stabilit un prag valoric prin care nu a asigurat o protecție egală a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, creând discriminări între cetățeni — în ceea ce privește dreptul de a formula o cale de atac — în funcție de valoarea cererii adresate instanței judecătorești. Este vorba despre o discriminare pe criteriul valorii cererii în cadrul aceleiași categorii de persoane care au formulat cereri evaluabile în bani. Or, aceste considerente nu sunt aplicabile în cauza de față, unde criteriul folosit este cel al materiei, care poate fi stabilit de legiuitor potrivit opțiunii sale, fără a se putea pune semnul egalității între persoane care au litigii din materii diferite.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Iustin-Robertino Micu în Dosarul nr. 1.307/3/2015/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și constată că sintagma „*în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare*” cuprinsă în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 16 septembrie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 570

din 16 septembrie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) teza finală din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, ale art. 483 alin. (2) teza finală și ale art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) teza finală din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, ale art. 483 alin. (2) teza finală și ale art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Internord Laundry — S.A. din Timișoara în Dosarul nr. 30.125/325/2016 al Curții de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 479D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, întrucât lipsa reglementării în respectiva materie a căii extraordinare de atac a recursului nu afectează accesul liber la justiție. De asemenea, arată că există jurisprudență în materie, spre exemplu, Decizia nr. 771 din 29 noiembrie 2018.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 27 martie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 30.125/325/2016, **Curtea de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) teza finală din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, ale art. 483 alin. (2) teza finală și ale art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Societatea Internord Laundry — S.A. din Timișoara în cadrul recursului formulat într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații la executare.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că dispozițiile legale criticate, care restrâng dreptul la recurs în cazul contestațiilor la executare, încalcă egalitatea în drepturi și accesul liber la justiție. Posibilitatea exercitării căii de atac a recursului înlătură posibilitatea ca pronunțarea unei hotărâri judecătorești să fie rezultatul unei erori

judiciare. Astfel, apreciază că o cale de atac suplimentară crește calitatea actului de justiție. Nici valoarea litigiului și nici materia din care acesta face parte nu trebuie să fundamenteze adoptarea măsurilor legislative care asigură calitatea actului de justiție. Valoarea sau importanța litigiilor nu poate fi diferită în funcție de situația părților din proces.

6. Așadar, consideră că drepturile cetățenilor trebuie tratate egal, indiferent de valoarea pe care acestea o au sau de materia din care fac parte, astfel încât este absolut necesară posibilitatea atacării cu recurs a hotărârilor judecătorești pronunțate în cadrul contestației la executare. Calea de atac a recursului este una extraordinară, astfel că poate fi oricum exercitată în condiții restrictive, iar condițiile suplimentare instituite de dispozițiile legale criticate (admisibilitatea în funcție de materie) o transformă într-o cale de atac excepțională.

7. În susținerea excepției de neconstituționalitate este invocată Decizia Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate numai a sintagmei „*precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv*” cuprinse în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013.

8. **Curtea de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum rezultă din încheierea de sesizare, îl reprezintă prevederile art. XVIII alin. (2) teza a doua din Legea nr. 2/2013, ale art. 483 alin. (2) teza a doua și ale art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Având în vedere soluția legislativă criticată, obiect al excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. XVIII alin. (2) teza finală din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 12 februarie

2013, ale art. 483 alin. (2) teza finală și ale art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

13. În legătură cu obiectul excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că, ulterior sesizării sale, textele legale criticate au fost modificate prin Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1074 din 18 decembrie 2018, fără însă ca soluția legislativă vizată de criticile autoarei excepției de neconstituționalitate, respectiv sintagma „*De asemenea, nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului*”, să fie modificată sau eliminată din cuprinsul textelor normative în prezent în vigoare. Intervențiile legislative au însă efecte sub aspectul aplicării în timp a normelor legale criticate. Dispozițiile legale criticate au următorul cuprins:

— Art. XVIII alin. (2) teza finală din Legea nr. 2/2013: „[...] *De asemenea, în aceste procese nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului.*”;

— Art. 483 alin. (2) teza finală din Codul de procedură civilă: „[...] *De asemenea, nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului.*”;

— Art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă: „(1) *Hotărârea pronunțată cu privire la contestație poate fi atacată numai cu apel, cu excepția hotărârilor pronunțate în temeiul art. 712 alin. (4) și art. 715 alin. (4) care pot fi atacate în condițiile dreptului comun.*”

14. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 — *Egalitatea în drepturi* și ale art. 21 — *Accesul liber la justiție*.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă se aplică proceselor pornite începând cu data de 1 ianuarie 2019, așa cum expres dispune art. XVIII alin. (1) din Legea nr. 2/2013, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2016 pentru prorogarea unor termene, precum și pentru instituirea unor măsuri necesare pregătirii punerii în aplicare a unor dispoziții din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1009 din 15 decembrie 2016.

16. Având în vedere că procesul în care a fost invocată prezenta excepție de neconstituționalitate a început în anul 2016, ulterior intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, sub aspectul posibilității formulării recursului sunt aplicabile prevederile art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, care au un conținut identic cu cel cuprins în art. 483 alin. (2) din cod. Aplicarea dispozițiilor art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă a fost prorogată pentru procesele începute din data de 1 ianuarie 2019, iar dispozițiile art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 se aplică proceselor pornite cu data intrării în vigoare a acestei legi și până la data de 31 decembrie 2018, inclusiv.

17. Prin urmare, rezultă că dispozițiile art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu au legătură directă cu soluționarea cauzei pendinte, cerință expres stabilită de art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea a statuat în mod constant că excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții legale incidente într-o anumită fază procesuală trebuie să aibă legătură cu soluționarea cererii în cadrul căreia a fost invocată respectiva excepție, iar legătura cu soluționarea cauzei presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecării, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul

restabilirii stării de legalitate. Aceste condiții trebuie întrunite cumulativ pentru a fi satisfăcute exigențele pe care le impun dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 în privința pertinentei excepției de neconstituționalitate în desfășurarea procesului. Curtea a mai statuat că incidența textului de lege criticat în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței judecătorești nu trebuie analizată *in abstracto*, ci trebuie verificat, în primul rând, interesul procesual al invocării excepției de neconstituționalitate, mai ales prin prisma efectelor unei eventuale constatări a neconstituționalității textului de lege criticat (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 72 din 9 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 20 aprilie 2021, paragraful 23).

18. Având în vedere cele expuse, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 483 alin. (2) teza finală din Codul de procedură civilă urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

19. În continuare, referitor la dispozițiile art. XVIII alin. (2) teza finală din Legea nr. 2/2013 și ale art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Curtea observă că acestea au mai format obiect al controlului de constituționalitate prin raportare la critici similare celor formulate în prezenta cauză. Astfel, prin Decizia nr. 771 din 29 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 497 din 19 iunie 2019, Curtea a constatat constituționalitatea acestora și a reținut că accesul la justiție, garantat de prevederile art. 21 din Legea fundamentală, nu presupune și accesul la toate mijloacele procedurale prin care se înlăpătează justiția, iar instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, deci și reglementarea căilor de atac, este de competența exclusivă a legiuitorului, care poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură. Reglementările internaționale în materie nu impun accesul la totalitatea gradelor de jurisdicție sau la toate căile de atac prevăzute de legislațiile naționale, art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale consacrand numai dreptul persoanei la un recurs efectiv în fața unei instanțe naționale, deci posibilitatea de a accede la un grad de jurisdicție. Totodată, s-a statuat că art. 21 din Constituție nu precizează *in terminis* că accesul liber la justiție implică întotdeauna dreptul de a exercita calea de atac atât a apelului, cât și a recursului, situație în care exercitarea cumulativă a ambelor căi de atac împotriva unei hotărâri nu constituie un criteriu de constituționalitate. Din aceleași rațiuni, Curtea a apreciat că nu sunt încălcate nici prevederile art. 124 din Constituție (a se vedea și Decizia nr. 37 din 15 ianuarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 28 ianuarie 2008, sau Decizia nr. 1.122 din 23 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 738 din 4 noiembrie 2010).

20. Prin Decizia nr. 648 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 3 ianuarie 2018, paragraful 22, Curtea a reținut că, în noul Cod de procedură civilă, recursul constituie o cale extraordinară de atac ce poate fi exercitată de partea nemulțumită pentru motive de nelegalitate și numai în condițiile prevăzute de lege. Apelul reprezintă calea ordinară de atac ce are un caracter devolutiv, instanța de apel statuând atât în fapt, cât și în drept (art. 476 din Codul de procedură civilă).

21. Referitor la reglementarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că, în conformitate cu dispozițiile art. 126 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are competența exclusivă de a institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, precum și modalități speciale de exercitare a drepturilor procedurale, semnificația accesului liber la justiție nefiind aceea a accesului, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac (a se vedea în acest sens Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 1.132 din 16 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 776 din 19 noiembrie 2008, sau Decizia nr. 396 din 26 aprilie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 368 din 31 mai 2012).

22. Mai mult, în jurisprudența Curții Constituționale s-a reținut că, instituind reguli speciale privind exercitarea căilor de atac, legiuitorul trebuie să asigure părților interesate posibilitatea de a formula o cale de atac împotriva hotărârii judecătorești considerate defavorabilă. Lipsa oricărei căi de atac împotriva unei hotărâri pronunțate în instanță echivalează cu imposibilitatea exercitării unui control judecătorec efectiv, dreptul de acces liber la justiție devenind astfel un drept iluzoriu și teoretic (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 192 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 2 iulie 2014, paragraful 13, cu referire la deciziile nr. 99 din 23 mai 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 21 august 2000, nr. 230 din 16 noiembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 16 decembrie 2000, nr. 226 din 18 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 7 iunie 2004, nr. 572 din 3 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1144 din 19 decembrie 2005, nr. 500 din 15 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 18 iulie 2012, și nr. 967 din 20 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 18 decembrie 2012, sau Decizia nr. 375 din 7 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 22 august 2016, paragraful 39).

23. În ceea ce privește critica referitoare la discriminarea creată prin interzicerea exercitării căii extraordinare a recursului împotriva hotărârilor date de instanțele de apel, în cazurile în care legea instituie doar calea de atac a apelului împotriva hotărârilor de primă instanță, în acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea a reținut că, în vederea asigurării egalității cetățenilor în exercitarea drepturilor lor procesuale, inclusiv a căilor de atac, la instituirea regulilor de acces al justițiabililor la aceste drepturi, legiuitorul este ținut să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, prevăzut de art. 16 alin. (1) din Constituție. De aceea, nu este contrară acestui principiu instituirea unor reguli speciale, inclusiv în ceea ce privește căile de atac, cât timp ele asigură egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea lor. Principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea, el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994).

24. De asemenea, Curtea a reținut că dispozițiile art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu contravin art. 16 din Constituție, întrucât legiuitorul, în considerarea unor situații speciale, justificate în mod obiectiv și rațional, poate institui un tratament juridic diferențiat (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 355 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 562 din 14 iulie 2017, paragraful 20).

25. În plus față de considerentele Deciziei nr. 771 din 29 noiembrie 2018, Curtea reține că accesul liber la justiție implică, prin natura sa, o reglementare din partea statului și poate fi supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului, în acest sens statuând și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, de exemplu, prin Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată în *Cauza Lungoci împotriva României*, paragraful 36, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 7 iulie 2006. De altfel, nicio dispoziție cuprinsă în Legea fundamentală nu instituie obligația legiuitorului de a garanta parcurgerea, în fiecare cauză, a tuturor

gradelor de jurisdicție, ci, dimpotrivă, potrivit art. 129 din Constituție, căile de atac pot fi exercitate în condițiile legii. Legea fundamentală nu cuprinde dispoziții referitoare la obligativitatea existenței tuturor căilor de atac, ci reglementează accesul general neîngrădit la justiție al tuturor persoanelor pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor lor legitime, precum și dreptul tuturor părților interesate de a exercita căile de atac prevăzute de lege.

26. Totodată, instanța de la Strasbourg, prin Hotărârea din 21 februarie 1975, pronunțată în *Cauza Golder împotriva Regatului Unit*, paragrafele 37—38, a statuat, cu privire la art. 6 paragraful 1 din Convenție, că dreptul de acces la tribunale nu este absolut. Fiind vorba de un drept pe care Convenția l-a recunoscut fără să îl definească în sensul restrâns al cuvântului, există posibilitatea limitărilor implicit admise chiar în afara limitelor care circumscriu conținutul oricărui drept.

27. Referitor la critica ce vizează o presupusă discriminare cu privire la exercitarea căii de atac a recursului în materie civilă între justițiabili în raport cu valoarea pretențiilor, prin Decizia nr. 389 din 18 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 791 din 28 august 2020, paragrafele 33 și 37, Curtea a statuat că exceptarea de la accesul la calea de atac a recursului este dată de faptul că justițiabilul se află într-o procedură de judecată specială față de cea de drept comun, ceea ce se constituie într-un criteriu obiectiv și rațional pentru diferența de tratament a acestuia în raport cu un justițiabil aflat în procedura generală. Stabilirea procedurii de judecată speciale nu are un caracter arbitrar, fiind o concretizare a unei necesități de soluționare rapidă și simplificată a unor cereri de un anumit quantum care reflectă aspecte cotidiene ale vieții sociale. Prin urmare, nu se poate reține încălcarea art. 16 din Constituție.

28. Totodată, structurarea unei proceduri speciale determinate în funcție de valoarea redusă a cererii se constituie într-un motiv suficient care să justifice absența accesului la calea de atac a recursului existentă în procedura generală. Procedura specială, astfel cum s-a arătat, nu privește o anumită materie (Decizia nr. 292 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 din 3 august 2017, sau Decizia nr. 871 din 18 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 25 aprilie 2019), ci un ansamblu de cereri evaluabile în bani cu o natură juridică eterogenă, dar care au o valoare redusă și în privința cărora legiuitorul este în drept să stabilească o procedură de judecată distinctă de cea comună, cu condiția, îndeplinită în cauza de față, de a asigura echitatea în ansamblu a procedurii. Rezultă că, dacă în privința procedurii generale garanțiile procesuale aferente acesteia trebuie privite în mod individual, fiecare în parte și toate în ansamblul lor asigurând dreptul la un proces echitabil, în privința celor speciale simplificate cerințele de echitate privesc procedura în ansamblul său. Prin urmare, excluderea accesului la calea de atac a recursului în ipoteza cererilor cu valoare redusă nu contravine dreptului la un proces echitabil.

29. Întrucât nu au intervenit elemente noi de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

30. În continuare, Curtea observă că în prezenta cauză nu sunt aplicabile cele reținute prin Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, prin care s-a constatat că sintagma „*precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv*”, cuprinsă în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, este neconstituțională. Admiterea excepției cu acel prilej a avut ca temei încălcarea art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât legiuitorul a stabilit un prag valoric prin care nu a asigurat o protecție egală a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, creând discriminări între cetățeni — în ceea ce

privește dreptul de a formula o cale de atac — în funcție de valoarea cererii adresate instanței judecătorești. Este vorba despre o discriminare pe criteriul valorii cererii în cadrul aceleiași categorii de persoane care au formulat cereri evaluabile în bani.

Or, aceste considerente nu sunt aplicabile în cauza de față, unde criteriul folosit este cel al materiei, care poate fi stabilit de legiuitor potrivit opțiunii sale, fără a se putea pune semnul egalității între persoane care au litigii din materii diferite.

31. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 483 alin. (2) teza finală din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Internord Laundry — S.A. din Timișoara în Dosarul nr. 30.125/325/2016 al Curții de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. XVIII alin. (2) teza finală din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și ale art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 16 septembrie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Andreea Costin

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:

Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

